

14.5.2010

LAUSUNTO

Oikeusministeriö
oikeusministerio@om.fi

Lausuntopyyntö OM 5/41/2009, OM025:00/2009, 6.4.2010

TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUSASIOIDEN KESKITTÄMINEN MARKKINAOIKEUTEEN

Tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunta kiittää oikeusministeriötä mahdollisuudesta esittää näkemyksensä työryhmämietinnöstä teollis- ja tekijänoikeusasioiden keskittämisestä markkinaoikeuteen (2010:28). Lausuntonaan neuvottelukunta esittää seuraavaa:

1. Neuvottelukunta **kannattaa teollis- ja tekijänoikeusasioiden keskittämistä** markkinaoikeuteen. Keskittämisen tulisi koskea **kaikkia immateriaalioikeudellisia asioita**, ja samaan menettelyyn olisi yhdistettävä ratkaisut sopimattomasta menettelystä elinkeino toiminnassa. Immateriaalioikeussuoja muodostaa yritysten näkökulmasta kokonaisuuden, jossa eri oikeudet usein täydentävät tai korvaavat toisiaan ja joka vaatii kokonaisvaltaista asiantuntemusta sekä tuomioistuimilta että yrityksiltä itseltään. Oikeuslaitoksessa tämä asiantuntemus on järkevää keskittää työryhmän ehdottamalla tavalla markkinaoikeudelle. Keskittäminen parantaisi tuomioistuin käsittelyn laatua ja tehokkuutta sekä ratkaisujen ennustettavuutta ja vähentäisi siten lisäkustannuksia aiheuttavaa muutoksenhakutarvetta. Immateriaalioikeuksien osaamiskeskuksen luominen voi avata Suomelle myös paikan eurooppalaiseen patenttituomioistuinjärjestelmän aluejako- ostoissa.

2. Markkinaoikeudelle on turvattava **riittävät resurssit** teollis- ja tekijänoikeusasioiden kustannustehokkaaseen käsittelyyn. Jotta asiantuntemuksen keskittämisellä saavutettavat edut voidaan ottaa täysimääräisesti käyttöön, tuomioistuimen on kyettävä käsittelemään tehokkaasti niin immateriaalioikeuksiin liittyviä riita-, hakemus-, turvaamistoimi- kuin rekisteriviranomaisten päätöksiä koskevia muutoksenhakuasioitakin. Odotettavissa oleva asioiden määrä ja vaativuus asettavat immateriaalioikeuksien osaamiskeskukselle huomattavia taloudellisia ehtoja.

3. **Muutoksenhaku** markkinaoikeuden ratkaisuihin on järjestettävä **suoraan korkeimman oikeuden valituslupajärjestelmän kautta**. Neuvottelukunta kannattaa työryhmän vähemmistön esittämää nopeampaa mallia muutoksenhausta. Nopea käsittelyaika vähentää prosessikustannuksia ja mahdollistaa immateriaalioikeuksien tehokkaamman hyödyntämisen. Pitkä oikeusprosessi merkitsee monesti menetettyjä liiketoimintamahdollisuuksia. Markkinaoikeuden asiantuntemuksen lisääminen ja ratkaisujen ennustettavuuden parantuminen, jotka työryhmän ehdottamalla immateriaalioikeusasioiden keskittämisellä voidaan saavuttaa, vähentävät osaltaan muutoksenhakuasteiden tarvetta. Mikäli muutoksenhaku järjestettäisiin hovioikeusasteen kautta, osa alan asiantuntemuksesta olisi pakko sijoittaa markkinaoikeuden sijaan hovioikeuteen, mikä vähentäisi asiantuntemuksen keskittämisellä saavutettavaa etua.

4. Teollis- ja tekijänoikeusasioiden keskittäminen markkinaoikeuteen on **suoritettava kiireellisesti**. Tehokas immateriaalioikeussuoja on tullut digitaalisten palvelujen yleistyessä yrityksille yhä tärkeämmäksi. Toimintaympäristö muuttuu tässä suhteessa edelleenkin kiihtyvällä nopeudella, mikä lisää nykyisen prosessijärjestelmän hitaudesta ja oikeussuojan ulottuvuuksia koskevasta epävarmuudesta aiheutuvia haittoja. Valtioneuvosto on myös aineettomia oikeuksia koskevassa strategiassaan sitoutunut immateriaalioikeusasioiden keskittämiseen vuoteen 2012 mennessä.

Tekijänoikeuksien käyttäjien neuvottelukunta

Mikko Hoikka
neuvottelukunnan sihteeri